

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada-Government

Ministria e Punëve të Brendshme / Ministarstvo Unutrašnjih Poslova

Ministry of Internal Affairs

Akademia e Kosovës për Siguri Publike
Kosovska Akademia za Javnu Bezbednost / Kosovo Academy for Public Safety

RREGULLORE (AKSP) NR. 03/2025 PËR ETIKË DHE INTEGRITET NË HULUMTIMIN SHKENCOR

REGULATION (KAPS) NO. 03/2025 ON ETHICS AND INTEGRITY IN SCIENTIFIC RESEARCH

PRAVILNIK (KAJB) BR. 03/2025 O ETICI I INTEGRITETU U NAUČNIM ISTRAŽIVANJIMA

AKADEMIA E KOSOVËS PËR SIGURI PUBLIKE Në mbështetje të nenit 14 paragrafit 1, nën-paragrafi 1.2 të Ligjit Nr. 04/L-053 për Akademinë e Kosovës për Siguri Publike, Drejtori i Përgjithshëm i Akademisë së Kosovës për Siguri Publike, nxjerr: RREGULLORE (AKSP) NR. 03/2025 PËR ETIKË DHE INTEGRITET NË HULUMTIMIN SHKENCOR KAPITULLI I DISPOZITAT E PËRGJITHSHME Neni 1 Qëllimi 1. Qëllimi i kësaj Rregulloreje është të përcaktojë parimet, detyrimet dhe procedurat për respektimin e etikës dhe integritetit në hulumtimin shkencor në Akademinë e Kosovës për Siguri Publike (në vijim AKSP). 2. Rregullorja ka për qëllim të sigurojë që çdo aktivitet hulumtues të zhvillohet në përputhje me standardet evropiane për integritetin e hulumtimit, duke respektuar parimet e	KOSOVO ACADEMY FOR PUBLIC SAFETY Pursuant to Article 14, paragraph 1, subparagraph 1.2 of Law No. 04/L-053 on the Kosovo Academy for Public Safety, the General Director of the Kosovo Academy for Public Safety, issues the following: REGULATION (KAPS) NO. 03/2025 ON ETHICS AND INTEGRITY IN SCIENTIFIC RESEARCH CHAPTER I GENERAL PROVISIONS Article 1 Purpose 1. The purpose of this Regulation is to define the principles, obligations, and procedures for upholding ethics and integrity in scientific research at the Kosovo Academy for Public Safety (hereinafter KAPS . 2. The Regulation aims to ensure that all research activities are conducted in accordance with European standards for research integrity, upholding the principles of	KOSOVSKA AKDEMIJA ZA JAVNU BEZBEDNOST U skladu sa članom 14 stav 1, podstav 1.2 Zakona br. 04/L-053 o Kosovskoj akademiji za javnu bezbednost, Generalni direktor Kosovske akademije za javnu bezbednost, donosi: PRAVILNIK (KAJB) BR. 03/2025 O ETICI I INTEGRITETU U NAUČNIM ISTRAŽIVANJIMA POGLAVLJE I OPŠTE ODREDBE Član 1 Svrha 1. Svrha ove uredbe je da utvrdi principe, obaveze i postupke za poštovanje etike i integriteta u naučnim istraživanjima u Kosovskoj Akademiji za Javnu Bezbednost (u daljem tekstu KAJB). 2. Svrha uredbe je da se osigura da se svaka istraživačka aktivnost sprovodi u skladu sa evropskim standardima za integritet istraživanja, poštujući principe poštenja,
--	--	---

ndershmërisë, besueshmërisë, respektit dhe përgjegjësisë. 3. Rregullorja është e harmonizuar me European Code of Conduct for Research Integrity (ALLEA), Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG, 2015), praktikat më të mira të European University Association (EUA) dhe standardet e standardet që promovohen nga Rregullorja në fuqi për Manualin e Akreditimit/Riakreditimit dhe Validimit të Institucioneve të Arsimit të Lartë dhe Programeve të Studimit në Nivelin Bachelor dhe Master e Agjencisë së Kosovës për Akreditim.	honesty, reliability, respect, and accountability. 3. This Regulation is aligned with the European Code of Conduct for Research Integrity (ALLEA), the Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG, 2015), best practices of the European University Association (EUA), as well as the standards promoted by Regulation in force on the Manual for Accreditation/Reaccreditation and Validation of Higher Education Institutions and Study Programs at the Bachelor's and Master's Level issued by the Kosovo Accreditation Agency.	pouzdanosti, poštovanja i odgovornosti. 3. Pravilnik je usklađen sa Evropskim kodeksom ponašanja za integritet istraživanja (ALLEA), Standardima i smernicama za obezbeđivanje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG, 2015), najboljim praksama Evropskog udruženja univerziteta (EUE) i standardima koje promoviše važeća Uredba o Priručniku za akreditaciju/reakreditaciju i validnost visokoškolskih ustanova i studijskih programa na nivou osnovnih i master studija (bachelor) Kosovske Agencije za Akreditaciju.
Neni 2 Fushëveprimi Dispozitat e kësaj rregulloreje janë të zbatueshme për të gjithë stafin akademik dhe shkencor të AKSP - së, për publikimet dhe botimet e saj, për studentët e përfshirë në aktivitete hulumtuese, për autorët dhe bashkëpunëtorët e jashtëm, si dhe për projektet kërkimore të financuara nga AKSP, nga burime publike, grante kombëtare ose ndërkombëtare dhe bashkëpunime me institucione partnere vendore ose të huaja.	Article 2 Scope The provisions of this Regulation apply to all academic and research staff of the KAPS, to its publications and printed materials, to students involved in research activities, to external authors and collaborators, as well as to research projects funded by the KAPS, public sources, national or international grants, and collaborations with local or foreign partner institutions.	Član 2 Obim Odredbe ovog pravilnika primenjuju se na sve akademsko i naučno osoblje KAJB-a, na njene publikacije i izdanja, na studente uključene u istraživačke aktivnosti, na spoljne autore i saradnike, kao i na istraživačke projekte koje finansira KAJB, iz javnih izvora, nacionalnih ili međunarodnih grantova i saradnje sa lokalnim ili stranim partnerskim institucijama.
Neni 3 Përkufizimet	Article 3 Definitions	Član 3 Definicije

1. Shprehjet, termat dhe shkurtesat e përdorura në këtë rregullore kanë kuptimin si në vijim: 1.1. Autorësi - nënkupton njohjen e kontributit intelektual ose praktik të një individi në një publikim shkencor; 1.2. Fabrikim - nënkupton shpikjen e të dhënave, rezultateve ose metodave dhe raportimin e tyre si origjinale; 1.3. Falsifikim - nënkupton manipulimin e materialeve, pajisjeve, proceseve apo të dhënave të hulumtimit me qëllim ndryshimin e rezultateve; 1.4. Integritet në hulumtim - nënkupton respektimin e parimeve të ndershmerisë, besueshmërisë, respektit dhe përgjegjësisë në çdo fazë të aktivitetit hulumtues; 1.5. Konflikt interesi - nënkupton situatën kur interesat personale, financiare ose institucionale të një hulumtuesi mund të ndikojnë ose perceptohen se ndikojnë në pavarësinë e hulumtimit; 1.6. Plagjiaturë - nënkupton përvetësimin e ideve, koncepteve, metodave, të dhënave, teksteve apo	1. The expressions, terms, and abbreviations used in this Regulation shall have the following meanings: 1.1. Authorship – refers to the recognition of an individual’s intellectual or practical contribution to a scientific publication. 1.2. Fabrication – refers to the invention of data, results, or methods and presenting them as original; 1.3. Falsification – refers to the manipulation of research materials, equipment, processes, or data with the intent to alter results. 1.4. Research Integrity – refers to adherence to the principles of honesty, reliability, respect, and accountability at every stage of the research activity. 1.5. Conflict of Interest – refers to a situation where a researcher’s personal, financial, or institutional interests may influence or be perceived to influence the independence of the research. 1.6. Plagiarism – refers to the appropriation of ideas, concepts, methods, data, texts, or results of another author	1. Izrazi, pojmovi i skraćenice upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sledeće značenje: 1.1. Autorstvo – podrazumeva priznanje intelektualnog ili praktičnog doprinosa pojedinca u naučnoj publikaciji; 1.2. Fabrikacija – podrazumeva izmišljanje podataka, rezultata ili metoda i njihovo prikazivanje kao originalnih; 1.3. Falsifikovanje - podrazumeva manipulaciju materijalima, opremom, procesima ili istraživačkim podacima sa ciljem izmene rezultata; 1.4. Integritet u istraživanju - znači pridržavanje principa iskrenosti, pouzdanosti, poštovanja i odgovornosti u svakoj fazi istraživačke aktivnosti; 1.5. Sukob interesa - znači situacija u kojoj lični, finansijski ili institucionalni interesi istraživača mogu uticati ili se smatrati da utiču na nezavisnost istraživanja; 1.6. Plagijat - podrazumeva prisvajanje ideja, konceptata, metoda, podataka, tekstova ili rezultata drugog autora bez
---	--	--

rezultateve të një autori tjetër pa citim të duhur; 1.7. Sjellje e pahijshme në hulumtim - nënkupton çdo veprim apo mosveprim që bie ndesh me parimet e ndershmërisë, besueshmërisë, respektit dhe përgjegjësisë.. 2. Çdo shprehje e përdorur për njërën gjini, nënkupton edhe gjininë tjetër. 3. Shprehjet e përdorura në këtë rregullore kanë kuptimin ashtu siç përcaktohet me Ligjin nr. 04/L-053 për Akademinë e Kosovës për Siguri Publike, Rregulloren (QRK) nr. 05/2019 për Arsimin e Lartë në Akademinë e Kosovës për Siguri Publike dhe aktet tjera juridike të zbatueshme në AKSP. KAPITULLI II PARIMET BAZË TË INTEGRITETIT NË HULUMTIM Neni 4 Parimet themelore 1. Çdo aktivitet hulumtues në AKSP zhvillohet mbi bazën e parimeve themelore të integritetit, si vijon:	without proper citation. 1.7. Misconduct in Research – refers to any action or omission that violates the principles of honesty, reliability, respect, and accountability... 2. Any expression used in one gender shall also be understood to include the other gender. 3. The expressions used in this Regulation shall have the meanings as defined by Law No. 04/L-053 on the Kosovo Academy for Public Safety, Regulation (KAPS) No. 05/2019 on Higher Education at the Kosovo Academy for Public Safety, and other applicable legal acts enforced within the KAPS. CHAPTER II BASIC PRINCIPLES OF RESEARCH INTEGRITY Article 4 Fundamental Principles 1. All research activities at the KAPS are conducted based on the fundamental principles of integrity, as follows:	odgovarajućeg citiranja; 1.7. Nedolično ponašanje u istraživanju - znači svaka radnja ili neradnja koja je u suprotnosti sa principima poštenja, pouzdanosti, poštovanja i odgovornosti... 2. Bilo koji izraz koji se koristi za jedan pol podrazumeva i drugi pol. 3. Termini korišćeni u ovom pravilniku imaju značenje kako je definisano u Zakonu br. 04/L-053 o Kosovskoj Akademiji za Aavnu Bezbednost, Pravilnik (QRK) br. 05/2019 o visokom obrazovanju u Kosovskoj Akademiji za Javnu Bezbednost i drugim zakonskim aktima koji se primenjuju na KAJB-u. POGLAVLJE II OSNOVNI PRINCIPI INTEGRITETA U ISTRAŽIVANJU Član 4 Osnovni Principi 1. Svaka istraživačka aktivnost u KAJB sprovodi se na osnovu osnovnih principa integriteta, kao što sledi:
--	---	---

1.1. Ndershmëria - transparencë, drejtësi dhe paanësi në dizajnimin, zhvillimin, raportimin dhe publikimin e hulumtimit; 1.2. Besueshmëria - respektimi i standardeve të cilësisë në metodologji, analizë, përdorim të burimeve dhe menaxhimin e të dhënave; 1.3. Respekti - konsideratë e plotë për pjesëmarrësit në hulumtim, kolegët, kafshët, mjedisin dhe trashëgiminë kulturore; 1.4. Përgjegjësia - llogaridhënie për hulumtimin nga konceptimi deri në publikim, për menaxhimin e të dhënave, trajnimin, mentorimin dhe ndikimin e tij në shoqëri.	1.1. Honesty – transparency, fairness, and impartiality in the design, conduct, reporting, and publication of research; 1.2. Reliability – adherence to quality standards in methodology, analysis, use of resources, and data management; 1.3. Respect – full consideration for research participants, colleagues, animals, the environment, and cultural heritage; 1.4. Accountability – responsibility for the research from conception to publication, including data management, training, mentoring, and its societal impact.	1.1. Integritet - transparentnost, pravičnost i nepristrasnost u dizajnu, razvoju, izveštavanju i objavljivanju istraživanja; 1.2. Poverljivost - pridržavanje standarda kvaliteta u metodologiji, analizi, korišćenju resursa i upravljanju podacima; 1.3. Poštovanje - puno uvažavanje učesnika istraživanja, kolega, životinja, životne sredine i kulturnog nasleđa; 1.4. Odgovornost - odgovornost za istraživanje od zamisli do objavljivanja, za upravljanje podacima, obuku, mentorstvo i njegov uticaj na društvo.
Neni 5 Transparenca dhe gjurmueshmëria 1. Hulumtimi shkencor duhet të jetë i dokumentuar në mënyrë që proceset, të dhënat dhe rezultatet të jenë të gjurmueshme dhe të verifikueshme. 2. Çdo publikim ose prezantim shkencor duhet të përfshijë citime të sakta dhe referenca të plota për burimet e përdorura. 3. Të dhënat e hulumtimit duhet të ruhen dhe	Article 5 Transparency and Traceability 1. Scientific research must be documented in such a way that processes, data, and results are traceable and verifiable. 2. Every scientific publication or presentation must include accurate citations and complete references for the sources used. 3. Research data must be stored and managed	Član 5 Transparentnost i sledljivost 1. Naučna istraživanja moraju biti dokumentovana tako da procesi, podaci i rezultati budu pratljivi i proverljivi 2. Svaka naučna publikacija ili prezentacija mora da sadrži tačne citate i potpune reference na korišćene izvore. 3. Istraživački podaci moraju se čuvati i

menaxhohen sipas standardeve ligjore dhe profesionale, duke garantuar aksesin e kontrolluar për verifikim dhe rishikim. Neni 6 Liria dhe pavarësia akademike 1. Liria akademike nënkupton të drejtën e stafit akademik dhe studiuesve për të ndjekur dije, për të zhvilluar hulumtime dhe për të publikuar rezultate pa ndërhyrje të paarsyeshme apo censurë. 2. Liria akademike përfshin: 2.1. të drejtën për të zgjedhur temat e hulumtimit; 2.2. të drejtën për të publikuar gjetjet dhe rezultatet shkencore; 2.3. të drejtën për të përdorur metodat dhe format e mësimdhënies që konsiderohen më të përshtatshme brenda kornizës së përcaktuar nga kurrikula dhe standardet shkencore e pedagogjike. 3. Hulumtimi nuk duhet të ndikohet në mënyrë të papërshtatshme nga interesa politike, ekonomike, ideologjike apo personale. 4. Çdo kufizim i mundshëm i pavarësisë së	in accordance with legal and professional standards, ensuring controlled access for verification and review. Article 6 Academic freedom and independence 1. Academic freedom means the right of academic staff and researchers to pursue knowledge, conduct research, and publish results without undue interference or censorship. 2. Academic freedom includes: 2.1. the right to choose research topics; 2.2. the right to publish scientific findings and results; 2.3. the right to use teaching methods and formats deemed most appropriate within the framework defined by the curriculum and scientific and pedagogical standards. 3. Research must not be unduly influenced by political, economic, ideological, or personal interests. 4. Any potential limitation on the	upravljati u skladu sa zakonskim i stručnim standardima, garantujući kontrolisan pristup radi verifikacije i pregleda. Član 6 Akaderska sloboda i nezavisnost 1. Akaderska sloboda znači pravo akaderskog osoblja i istraživača da traže znanje, razvijaju istraživanja i objavljuju rezultate bez nerazumnog mešanja ili cenzure. 2. Akaderska sloboda uključuje: 2.1. pravo izbora tema istraživanja; 2.2. pravo objavljivanja naučnih nalaza i rezultata; 2.3. pravo na korišćenje metoda i oblika nastave koji se smatraju najprikladnijim u okviru utvrđenom nastavnim planom i programom i naučno-pedagoškim standardima. 3. Istraživanje ne bi trebalo da bude pod neprimerenim uticajem političkih, ekonomskih, ideoloških ili ličnih interesa. 4. Sva potencijalna ograničenja nezavisnosti
---	--	---

hulumtimit duhet të deklarohet dhe të jetë i justifikuar në përputhje me standardet etike dhe ligjore. 5. Stafi akademik gëzon lirinë e zgjedhjes së temave të hulumtimit, metodave dhe qasjeve shkencore. Megjithatë, për të përmbushur misionin institucional, hulumtimet që financohen, përfaqësojnë ose raportohen në emër të AKSP-së duhet të jenë në përputhje me fushën e sigurisë publike dhe prioritetet strategjike të hulumtimit të përcaktuara nga AKSP. Hulumtimet jashtë këtij orientimi akademik janë të lejuara, por nuk përbëjnë obligim për AKSP - në dhe nuk përfshihen në raportet institucionale.	independence of research must be declared and justified in accordance with ethical and legal standards.. 5. Academic staff enjoy the freedom to choose research topics, methods, and scientific approaches. However, to fulfill the institutional mission, research funded by, representing, or reported on behalf of the KAPS must align with the field of public safety and the strategic research priorities established by the KAPS. Research outside this academic orientation is permitted but does not constitute an obligation for the KAPS and is not included in institutional reports..	istraživanja moraju biti deklarirana i opravdana u skladu sa etičkim i pravnim standardima. 5. Akademsko osoblje uživa slobodu izbora istraživačkih tema, metoda i naučnih pristupa. Međutim, da bi se ispunila institucionalna misija, istraživanja koja se finansiraju, predstavljaju ili o kojima se izveštava u ime KAJB moraju biti u skladu sa oblašću javne bezbednosti i strateškim istraživačkim prioritetima koje je postavila KAJB-a. Istraživanje van ove akademske orijentacije je dozvoljeno, ali ne predstavlja obavezu za KAJB-a i nije uključeno u institucionalne izveštaje.
Neni 7 Barazia dhe mosdiskriminimi 1. Në të gjitha aktivitetet e hulumtimit duhet të respektohen parimet e barazisë, mosdiskriminimit dhe diversitetit. 2. Asnjë person nuk duhet të përjashtohet nga pjesëmarrja në hulumtim për shkak të gjinisë, racës, përkatësisë etnike, fesë, bindjeve politike, aftësisë së kufizuar fizike apo statusit social. 3. Hulumtimi duhet të zhvillohet duke respektuar ndjeshmëritë kulturore dhe kontekstin shoqëror të pjesëmarrësve.	Article 7 Equality and Non-Discrimination 1. The principles of equality, non - discrimination, and diversity must be respected in all research activities. 2. No person shall be excluded from participation in research based on gender, race, ethnic affiliation, religion, political beliefs, physical disability, or social status. 3. Research must be conducted with respect for the cultural sensitivities and social context of the participants..	Član 7 Jednakost e nediskriminacija 1. Principi jednakosti, nediskriminacije i raznolikosti moraju se poštovati u svim istraživačkim aktivnostima. 2. Niko ne sme biti isključen iz učešća u istraživanju zbog pola, rase, etničke pripadnosti, religije, političkih uverenja, fizičkog invaliditeta ili društvenog statusa. 3. Istraživanje treba sprovoditi uz poštovanje kulturnih osetljivosti i društvenog konteksta učesnika.

Neni 8 Përgjegjësia ndaj shoqërisë 1. Hulumtimi shkencor duhet të kontribuojë në avancimin e dijes, forcimin e sigurisë publike dhe zhvillimin e përgjithshëm shoqëror. 2. Studiuesit dhe AKSP kanë përgjegjësi të informojnë publikun në mënyrë transparente për gjetjet e tyre, duke shmangur keqinterpretimet dhe komunikimin e rremë. 3. Hulumtimi duhet të shmangë çdo dëm të panevojshëm për pjesëmarrësit, komunitetin ose mjedisin.	Article 8 Responsibility to Society 1. Scientific research should contribute to the advancement of knowledge, the strengthening of public safety, and overall social development. 2. Researchers and the KAPS have a responsibility to inform the public transparently about their findings, avoiding misinterpretations and misleading communication. 3. Research must avoid any unnecessary harm to participants, the community, or the environment	Član 8 Odgovornost prema društvu 1. Naučna istraživanja treba da doprinesu unapređenju znanja, jačanju javne bezbednosti i ukupnom društvenom razvoju. 2. Istraživači i KAJB imaju odgovornost da transparentno obaveste javnost o svojim nalazima, izbegavajući pogrešna tumačenja i lažnu komunikaciju. 3. Istraživanje mora izbegavati bilo kakvu nepotrebnu štetu po učesnike, zajednicu ili životnu sredinu.
KAPITULLI III DETYRIMET E INSTITUCIONIT Neni 9 Përgjegjësia institucionale 1. AKSP obligohet për krijimin dhe mbajtjen e një mjedisi akademik që promovon dhe garanton etikën dhe integritetin në hulumtim. 2. AKSP duhet të sigurojë se të gjitha politikat dhe procedurat e saj janë në përputhje me standardet evropiane për integritetin e	CHAPTER III INSTITUTIONAL RESPONSIBILITIES Article 9 Institutional Responsibility 1. KAPS is committed to creating and maintaining an academic environment that promotes and guarantees ethics and integrity in research. 2. KAPS must ensure that all its policies and procedures comply with European standards for research integrity.	POGLAVLJE III OBAVEZE INSTITUCIJE Član 9 Institucionalna odgovornost 1. KAJB je posvećena stvaranju i održavanju akademskog okruženja koje promovise i garantuje etiku i integritet u istraživanju. 2. KAJB mora da osigura da sve njene politike i procedure budu u skladu sa evropskim standardima za integritet

hulumtimit. Neni 10 Mbështetja për stafin dhe studentët 1. AKSP siguron trajnime periodike për etikën dhe integritetin në hulumtim për stafin akademik, studentët dhe bashkëpunëtorët e jashtëm. 2. AKSP ofron mbështetje praktike dhe këshillimore për studiuesit në menaxhimin e të dhënave, respektimin e pronësisë intelektuale dhe shmangien e plagjiaturës. 3. Njësitë akademike të AKSP - së janë përgjegjëse për mentorimin e studentëve dhe studiuesve të rinj për standardet etike të hulumtimit. Neni 11 Sistemi i raportimit dhe mbrojtja e sinjalizuesve 1. Çdo person ka të drejtë të raportojë në mënyrë konfidenciale dhe pa pasoja personale çdo dyshim për sjellje të pahijshme në hulumtim. 2. AKSP është e detyruar të mbrojë raportuesit (sinjalizuesit) nga çdo formë hakmarrjeje ose diskriminimi.	Article 10 Support for Staff and Students 1. KAPS provides periodic training on ethics and integrity in research for academic staff, students, and external collaborators.. 2. KAPS offers practical and advisory support to researchers in data management, respect for intellectual property, and avoidance of plagiarism. 3. The academic units of the KAPS are responsible for mentoring students and early-career researchers on ethical research standards. Article 11 Reporting System and Whistleblower Protection 1. Everyone has the right to confidentially report any suspected research misconduct without fear of personal consequences. 2. KAPS is obligated to protect whistleblowers from any form of retaliation or discrimination.	istraživanja. Član 10 Podrška za osoblje i studente 1. KAJB pruža periodičnu obuku o etici i integritetu u istraživanju za akademsko osoblje, studente i spoljne saradnike. 2. KAJB pruža praktičnu i savetodavnu podršku istraživačima u upravljanju podacima, poštovanju intelektualne svojine i izbegavanju plagijata. 3. Akademske jedinice KAJB-a su odgovorne za mentorstvo studenata i mladih istraživača o etičkim standardima istraživanja. Član 11 Sistem prijavljivanja i zaštita uzbunjivača 1. Svaka osoba ima pravo da poverljivo i bez ličnih posledica prijavi svaku sumnju na zloupotrebu u istraživanju. 2. KAJB je obavezna da zaštiti izveštače (uzbunjivače) od bilo kakvog oblika odmazde (osvete) ili diskriminacije
---	--	---

Neni 12 Zbatimi i sistemit anti-plagjiaturë 1. Punimet shkencore, temat e diplomës, disertacionet, raportet e projekteve dhe botimet e tjera të paraqitura nga stafi, studentët, të punësuarit tjerë të AKSP - së i nënshtrohen kontrollit përmes sistemit anti-plagjiaturë të AKSP - së. 2. Kushtet, kriteret, pragu i ngjashmërisë dhe procedurat për zbulimin, trajtimin dhe raportimin e plagjiaturës rregullohen me një rregullore të veçantë të nxjerrë nga AKSP.	Article 12 Implementation of the Anti-Plagiarism System 1. Scientific papers, theses, dissertations, project reports, and other publications submitted by staff, students, and other employees of the KAPS are subject to scrutiny through the KAPS anti-plagiarism system. 2. The conditions, criteria, similarity threshold, and procedures for detecting, handling, and reporting plagiarism are regulated by a separate regulation issued by the KAPS.	Član 12 Sprovođenje sistema anti-plagijata 1. Naučni radovi, diplomski radovi, disertacije, izveštaji o projektima i druge publikacije koje podnose osoblje, studenti i drugi zaposleni u KAJB-a podležu kontroli putem sistema za borbu protiv plagijata KAJB-a. 2. Uslovi, kriterijumi, prag sličnosti i postupci za otkrivanje, tretiranje i prijavljivanje plagijata regulisani su posebnim pravilnikom koji donosi KAJB.
Neni 13 Transparenca 1. AKSP publikon në faqen e saj zyrtare rregulloret, politikat dhe udhëzuesit që lidhen me etikën dhe integritetin në hulumtim. 2. AKSP përgatit raporte vjetore mbi gjendjen e integritetit akademik dhe i paraqet ato në organet përkatëse vendimmarrëse.	Article 13 Transparency 1. KAPS publishes on its official website the regulations, policies, and guidelines related to ethics and integrity in research. 2. KAPS prepares annual reports on the state of academic integrity and submits them to the relevant decision-making bodies.	Član 13 Transparentnost 1. KAJB objavljuje na svojoj zvaničnoj veb stranici propise, politike i smernice koje se odnose na etiku i integritet u istraživanju. 2. KAJB priprema godišnje izveštaje o stanju akademskog integriteta i predstavlja ih nadležnim telima koja donose odluke.
Neni 14 Roli i Institutit për Hulumtim dhe Zhvillim 1. Instituti për Hulumtim dhe Zhvillim ka	Article 14 Role of the Institute for Research and Development 1. The Institute for Research and	Član 14 Uloga Instituta za istraživanje i razvoj 1. Institut za istraživanje i razvoj je odgovoran

përgjegjësi për mbështetjen e stafit akademik dhe studentëve në zbatimin e standardeve të etikës dhe integritetit në hulumtim. 2. Instituti koordinon projektet kërkimore, siguron mbështetje metodologjike dhe monitoron menaxhimin e të dhënave në përputhje me këtë Rregullore. 3. Instituti bashkëpunon me Këshillin e Etikës për parandalimin e shkeljeve dhe ofron asistencë profesionale në rastet kur kërkohet këshillime apo udhëzime. Neni 15 Roli i Këshillit të Etikës 1. Përveç kompetencave të përcaktuara me Rregulloren për procedurat dhe masat etike për personelin akademik të AKSP -së, Këshilli i Etikës ka përgjegjësi për mbikëqyrjen dhe zbatimin e kësaj Rregulloreje. 2. Këshilli i Etikës: 2.1. shqyrton rastet e raportuara për shkelje të etikës dhe integritetit në hulumtim; 2.2. jep mendime këshilluese për dilema etike gjatë zhvillimit të projekteve kërkimore;	Development is responsible for supporting academic staff and students in the implementation of ethics and integrity standards in research. 2. The Institute coordinates research projects, provides methodological support, and monitors data management in accordance with this Regulation. 3. The Institute cooperates with the Ethics Council to prevent violations and offers professional assistance in cases where advice or guidance is requested. Article 15 Role of the Ethics Council 1. In addition to the competencies defined by the Regulation on ethical procedures and measures for the KAPS staff of the KAPS, the Ethics Council is responsible for supervising and enforcing this Regulation. 2. The Ethics Council: 2.1. reviews reported cases of violations of ethics and integrity in research; 2.2. provides advisory opinions on ethical dilemmas during the development of research projects;	za podršku akademskom osoblju i studentima u primeni standarda etike i integriteta u istraživanju. 2. Institut koordinira istraživačke projekte, pruža metodološku podršku i prati upravljanje podacima u skladu sa ovom pravilniku. 3. Institut sarađuje sa Etičkim Savetom kako bi se sprečile povrede i pruža stručnu pomoć u slučajevima kada je potreban savet ili uputstva. Član 15 Uloga Saveta Etike 1. Pored ovlašćenja definisanih Pravilnikom o etičkim procedurama i merama za akademsko osoblje KAJB, Savet za etiku je odgovoran za nadzor i sprovođenje ovog Pravilnika. 2. Savet Etike: 2.1. razmatra prijavljene slučajeve kršenja etike i integriteta u istraživanju; 2.2. daje savetodavna mišljenja o etičkim dilemama tokom razvoja istraživačkih projekata;
---	---	---

2.3. përgatit raporte periodike mbi gjendjen e etikës dhe integritetit në hulumtim dhe ia paraqet organit drejtues të AKSP - së KAPITULLI IV DETYRIMET E STAFIT AKADEMIK DHE STUDENTËVE Neni 16 Përgjegjësitë e përgjithshme 1. Stafi akademik, stafi hulumtues dhe studentët janë përgjegjës për kryerjen e hulumtimeve shkencore në përputhje me standardet më të larta të integritetit dhe etikës. 2. Çdo studiues është personalisht përgjegjës për: 2.1. respektimin e parimeve të ndershshmërisë, besueshmërisë, respektit dhe përgjegjësisë; 2.2. zbatimin e praktikave të mira shkencore në të gjitha fazat e hulumtimit; 2.3. raportimin korrekt dhe transparent të rezultateve; 2.4. shmangien e çdo forme sjelljeje të pahijshme në hulumtim.	2.3. prepares periodic reports on the state of ethics and integrity in research and submits them to KAPS governing body. CHAPTER IV RESPONSIBILITIES OF ACADEMIC STAFF AND STUDENTS Article 16 General Responsibilities 1. Academic staff, research personnel, and students are responsible for conducting scientific research in accordance with the highest standards of integrity and ethics. 2. Every researcher is personally accountable for: 2.1. respecting the principles of honesty, reliability, respect, and responsibility; 2.2. applying good scientific practices at all stages of the research process; 2.3. accurately and transparently reporting results; 2.4. avoiding any form of research misconduct.	2.3. priprema periodične izveštaje o stanju etike i integriteta u istraživanju i podnosi ih upravnom telu KAJB POGLAVLJE IV DUŽNOSTI AKADEMSKOG OSOBLJA I STUDENATA Član 16 Opšte odgovornosti 1. Akademsko osoblje, istraživačko osoblje i studenti su odgovorni za sprovođenje naučnih istraživanja u skladu sa najvišim standardima integriteta i etike. 2. Svaki istraživač je lično odgovoran za: 2.1. poštujući principe iskrenosti, pouzdanosti, poštovanja i odgovornosti; 2.2. primena dobrih naučnih praksi u svim fazama istraživanja 2.3. tačno i transparentno izveštavanje o rezultatima; 2.4. izbegavajući bilo kakav oblik nedoličnog ponašanja u istraživanju.
--	---	---

Neni 17 Detyrimet e stafit akademik 1. Stafi akademik ka për detyrë: 1.1. të kryejë hulumtim shkencor në mënyrë të pavarur, të paanshme dhe të mbështetur në metoda shkencore; 1.2. të mentorojë dhe mbikëqyrë studentët dhe studiuesit e rinj në respektimin e standardeve etike; 1.3. të deklarojë çdo konflikt interesi që mund të ndikojë në hulumtim ose publikim; 1.4. të përdorë burimet e AKSP - së në mënyrë të përgjegjshme dhe transparente; 1.5. të sigurojë që të dhënat, materialet dhe rezultatet të ruhen dhe të dokumentohen në mënyrë të verifikueshme.	Article 17 Obligations of Academic Staff 1. Academic staff are obligated to: 1.1. conduct scientific research independently, impartially, and based on scientific methods; 1.2. mentor and supervise students and early-career researchers in adhering to ethical standards; 1.3. declare any conflict of interest that may influence the research or publication; 1.4. use the KAPS resources responsibly and transparently; 1.5. ensure that data, materials, and results are stored and documented in a verifiable manner..	Član 17 Obaveze akademskog osoblja 1. Akademsko osoblje je odgovorno za: 1.1. da sprovode naučna istraživanja nezavisno, nepristrasno i na osnovu naučnih metoda; 1.2. da mentoriše i nadgleda studente i mlade istraživače u poštovanju etičkih standarda; 1.3. prijaviti svaki sukob interesa koji može uticati na istraživanje ili objavljivanje; 1.4. da odgovorno i transparentno koriste resurse KAJB-a; 1.5. osigurati da se podaci, materijali i rezultati čuvaju i dokumentuju na proverljiv način.
Neni 18 Detyrimet e studentëve 1. Studentët e përfshirë në aktivitete hulumtuese janë të detyruar: 1.1. të ndjekin udhëzimet e stafit akademik dhe të respektojnë parimet e integritetit akademik;	Article 18 Obligations of Students 1. Students involved in research activities are obligated to: 1.1. follow the guidance of academic staff and respect the principles of academic integrity;	Član 18 Obaveze studenata 1. Studenti koji učestvuju u istraživanju su obavezni da: 1.1. da sledi uputstva akademskog osoblja i poštuje principe akademskog integriteta;

1.2. të shmangin plagjiaturën, vetë-plagjiaturën, fabrikimin dhe falsifikimin e të dhënave; 1.3. të marrin pjesë në trajnimet mbi etikën dhe integritetin që ofron AKSP; 1.4. të raportojnë çdo rast të mundshëm të sjelljes së pahijshme që vërejnë në hulumtimin shkencor. Neni 19 Konflikti i interesit 1. Konflikt interesi ekziston kur interesat personale, financiare, institucionale ose të tjera të një studiuesi ose të AKSP-së mund të ndikojnë ose të perceptohen se ndikojnë në pavarësinë e hulumtimit shkencor. 2. Çdo studiues ose student është i detyruar të deklarojë me shkrim konfliktet e mundshme të interesit në fazën e aplikimit për projektin hulumtues dhe sa herë që shfaqen rrethana të reja. Mosdeklarimi i tyre konsiderohet shkelje e integritetit akademik. 3. Konflikt institucional i interesit ekziston kur interesat financiare, politike ose strategjike të AKSP - së mund të ndikojnë ose të perceptohen se ndikojnë në prioritetet ose rezultatet e hulumtimeve shkencore.	1.2. avoid plagiarism, self-plagiarism, fabrication, and falsification of data; 1.3. participate in ethics and integrity training provided by the KAPS; 1.4. report any suspected cases of misconduct observed in scientific research. Article 19 Conflict of Interest 1. A conflict of interest exists when the personal, financial, institutional, or other interests of a researcher or the KAPS may influence or be perceived to influence the independence of scientific research. 2. Every researcher or student is obligated to declare in writing any potential conflicts of interest at the stage of applying for a research project and whenever new circumstances arise. Failure to disclose such conflicts is considered a violation of academic integrity. 3. An institutional conflict of interest exists when the financial, political, or strategic interests of the KAPS may influence or be perceived to influence the priorities or outcomes of scientific research.	1.2. izbegavajte plagijat, samoplajijat, izmišljanje i falsifikovanje podataka; 1.3. učestvuju u obuci o etici i integritetu koju nudi KAJB-a; 1.4. da prijave sve potencijalne slučajeve nedoličnog ponašanja koje primete u naučnim istraživanjima. Član 19 Sukob interesa 1. Sukob interesa postoji kada lični, finansijski, institucionalni ili drugi interesi istraživača ili KAJB-a mogu uticati ili se smatrati da utiču na nezavisnost naučnog istraživanja. 2. Svaki istraživač ili student je dužan da pismeno prijavi sve potencijalne sukobe interesa u fazi prijave za istraživački projekat i kad god se pojave nove okolnosti. Neprijavljivanje istih smatra se kršenjem akademskog integriteta. 3. Institucionalni sukob interesa postoji kada finansijski, politički ili strateški interesi KAJB mogu uticati ili se smatrati da utiču na prioritete ili rezultate naučnih istraživanja.
--	--	--

4. AKSP është e detyruar të deklarojë publikisht burimet e financimit dhe marrëveshjet që mund të krijojnë konflikt institucional interesi dhe të ndërmarrë masa për menaxhimin e tyre në mënyrë transparente. Neni 20 Trajtimi i pjesëmarrësve në hulumtim 1. Studiuesit janë të detyruar të respektojnë dinjitetin, privatësinë dhe të drejtat e pjesëmarrësve në hulumtim. 2. Në rastet kur hulumtimi përfshin njerëz, duhet të sigurohet pëlqimi i informuar i pjesëmarrësve. 3. Në rastet kur hulumtimi përfshin kafshë, duhet të respektohen standardet ndërkombëtare për mirëqenien dhe mbrojtjen e tyre. 4. Çdo hulumtim që prek mjedisin ose trashëgiminë kulturore duhet të kryhet duke respektuar legjislacionin në fuqi dhe standardet etike ndërkombëtare. Neni 21 Detyrimi për ruajtjen dhe menaxhimin e të dhënave	4. KAPS is obliged to publicly disclose funding sources and agreements that may create an institutional conflict of interest and to take measures to manage them transparently. Article 20 Treatment of Research Participants 1. Researchers are obligated to respect the dignity, privacy, and rights of research participants. 2. In cases where research involves human subjects, informed consent must be obtained from the participants. 3. In cases where research involves animals, international standards for their welfare and protection must be respected. 4. Any research impacting the environment or cultural heritage must be conducted in compliance with applicable legislation and international ethical standards. Article 21 Obligation to Preserve and Manage Data	4. KAJB je dužna da javno objavi izvore finansiranja i sporazume koji mogu stvoriti institucionalni sukob interesa i da preduzme mere za njihovo transparentno upravljanje. Član 20 Tretman učesnika istraživanja 1. Istraživači su obavezni da poštuju dostojanstvo, privatnost i prava učesnika u istraživanju. 2. U slučajevima kada istraživanje uključuje ljude, mora se dobiti informisani pristanak učesnika. 3. U slučajevima kada istraživanja uključuju životinje, moraju se poštovati međunarodni standardi za njihovu dobrobit i zaštitu. 4. Svako istraživanje koje utiče na životnu sredinu ili kulturno nasleđe mora se sprovoditi u skladu sa važećim zakonskim propisima i međunarodnim etičkim standardima. Član 21 Obaveza čuvanja i upravljanja podacima
--	---	---

1. Studiuesit dhe studentët janë të detyruar të ruajnë dhe të menaxhojnë të dhënat e hulumtimit sipas standardeve të sigurisë dhe integritetit. 2. Të dhënat duhet të ruhen për një periudhë minimale prej 10 (dhjetë) vitesh, përveç rasteve kur legjislacioni përkatës përcakton ndryshe.	1. Researchers and students are obligated to preserve and manage research data in accordance with standards of security and integrity. 2. Data must be preserved for a minimum period of 10 (ten) years, except in cases where the relevant legislation stipulates otherwise.	1. Istraživači i studenti su obavezni da čuvaju i upravljaju istraživačkim podacima u skladu sa standardima bezbednosti i integriteta. 2. Podaci se moraju čuvati najmanje 10 (deset) godina, osim ako relevantnim zakonskim propisima nije drugačije propisano.
KAPITULLI V SJELLJET E PAHIJSHME NË HULUMTIM Neni 22 Përkufizimi i sjelljes së pahijshme	CHAPTER V MISCONDUCT IN RESEARCH Article 22 Definition of Misconduct	POGLAVLJE V NEDOLIČNO PONAŠANJE U ISTRAŽIVANJU Član 22 Definicija nedoličnog ponašanja
1. Sjelljet e pahijshme përfshijnë, por nuk kufizohen në: 1.1. plagjiaturën; 1.2. fabrikimin e të dhënave; 1.3. falsifikimin e rezultateve; 1.4. publikimin e dyfishtë të paautorizuar; 1.5. mosdeklarimin e konflikteve të interesit; 1.6. mosrespektimin e standardeve ligjore	1. Misconduct includes, but is not limited to, the following: 1.1. Plagiarism; 1.2. Fabrication of data; 1.3. Falsification of results; 1.4. Unauthorized duplicate publication; 1.5. Failure to disclose conflicts of interest; 1.6. Non-compliance with legal and ethical	1. Neprikladna ponašanja uključuju, ali nisu ograničena na: 1.1 plagijat; 1.2. fabrikovanje podataka; 1.3. falsifikovanje rezultata; 1.4. neovlašćeno dvostruko objavljivanje; 1.5. neprijavljivanje sukoba interesa; 1.6. nepoštovanje zakonskih i etičkih

dhe etike që lidhen me mbrojtjen e pjesëmarrësve, kafshëve, mjedisit dhe të dhënave personale. Neni 23 Plagjiatura 1. Plagjiatura mund të marrë forma të ndryshme, përfshirë: 1.1. kopjimin e drejtpërdrejtë të tekstit pa referencë; 1.2. parafrazimin e ideve të huaja pa citim; 1.3. vetë-plagjiaturën, që nënkupton ripërdorimin e një punimi të mëparshëm të autorit si origjinal i ri; 1.4. plagjiaturën e mozaikut, që përfshin kombinimin e burimeve të ndryshme pa citim korrekt; 1.5. plagjiaturën aksidentale, kur citimi bëhet në mënyrë të gabuar ose të paplotë. Neni 24 Fabrikimi 1. Fabrikimi përfshin, ndër të tjera: 1.1. raportimin e hulumtimeve që nuk janë	standards related to the protection of participants, animals, the environment, and personal data. Article 23 Plagiarism 1. Plagiarism may take various forms, including: 1.1. Direct copying of text without proper referencing; 1.2. Paraphrasing of others' ideas without citation; 1.3. Self-plagiarism, which refers to the reuse of an author's previous work as new and original; 1.4. Mosaic plagiarism, involving the combination of sources without proper citation; 1.5. Accidental plagiarism, occurring when citations are incorrect or incomplete. Article 24 Fabrication 1. Fabrication includes, but is not limited to: 1.1. Reporting research that has not been	standarda u vezi sa zaštitom učesnika, životinja, životne sredine i ličnih podataka. Član 23 Plagijatura 1. Plagijat može imati različite oblike, uključujući: 1.1. direktno kopiranje teksta bez reference; 1.2. parafraziranje tuđih ideja bez citiranja; 1.3. samoplagijat, koji podrazumeva ponovno korišćenje prethodnog autorovog dela kao novog originala; 1.4. mozaični plagijat, koji podrazumeva kombinovanje različitih izvora bez ispravnog citiranja; 1.5. slučajni plagijat, kada je citiranje napravljeno pogrešno ili nepotpuno Član 24 Fabrikovanje (falsifikat) 1. Fabrikovanje obuhvata, između ostalih i: 1.1 izveštavanje o istraživanju koje nije
---	---	--

kryer; 1.2. krijimin e të dhënave imagjinare; 1.3. përfshirjen e rezultateve të pabazuara në publikime shkencore. Neni 25 Falsifikimi 1. Falsifikimi përfshin, ndër të tjera: 1.1. përzgjedhjen ose heqjen e të dhënave për të mbështetur një rezultat të dëshiruar; 1.2. ndryshimin e figurave, grafikëve ose tabelave për të krijuar përshtypje të gabuar; 1.3. manipulimin e metodologjisë për të arritur rezultate të parapërcaktuara. Neni 26 Publikimi i dyfishtë dhe publikimi i tepërt Publikimi i dyfishtë, publikimi i tepërt dhe vetë-plagjiatura konsiderohen sjellje të pahijshme dhe të ndaluara. Neni 27 Sjelljet e tjera të pahijshme 1. Sjellje të tjera që konsiderohen të	conducted; 1.2. Creating fictitious data; 1.3. Including unsupported results in scientific publications. Article 25 Falsification 1. Falsification includes, but is not limited to: 1.1. Selecting or omitting data to support a desired outcome; 1.2. Altering figures, graphs, or tables to create a misleading impression; 1.3. Manipulating methodology to achieve predetermined results. Article 26 Duplicate and Redundant Publication Duplicate publication, redundant publication, and self-plagiarism are considered misconduct and are strictly prohibited. Article 27 Other Forms of Misconduct 1. Other behaviors deemed unacceptable	sprovedeno; 1.2. kreiranje izmišljenih podataka; 1.3. uključivanje rezultata koji nisu zasnovani na naučnim publikacijama. Član 25 Falsifikat 1. Falsifikat obuhvata, između ostalih i: 1.1. biranje ili izostavljanje podataka radi potkrepljivanja željenog rezultata; 1.2. menjanje slika, grafikona ili tabela radi stvaranja obmanjujućeg utiska; 1.3. manipulisanje metodologijom radi postizanja unapred određenih rezultata. Član 26 Dvostruko objavljivanje i prekomerno objavljivanje Dvostruko objavljivanje, prekomerno objavljivanje i samoplagijat se smatraju nedoličnim i zabranjenim ponašanjem. Član 27 Ostala nedolična ponašanja 1. Druga ponašanja koja se smatraju
--	---	--

papranueshme përfshijnë: 1.1. keqinterpretimin e rezultateve me qëllim mashtrimi; 1.2. mosnjohjen e kontributit të bashkëpunëtorëve; 1.3. shkeljen e konfidencialitetit gjatë procesit të recensionit shkencor; 1.4. hakmarrjen ose penalizimin e personave që raportojnë shkelje (sinjalizuesve); 1.5. refuzimin për të ndarë të dhëna ose metoda kur kjo është e nevojshme për verifikim shkencor. 1.6. prezantim i gabuar/rrejshëm i kualifikimeve apo i përvojës shkencore; KAPITULLI VI AUTORËSIA DHE PUBLIKIMET Neni 28 Kriteret e autorësisë 1. Autorësi në një publikim shkencor i njihet vetëm individëve që kanë dhënë një kontribut të rëndësishëm intelektual ose praktik në hulumtim.	include: 1.1. Misrepresentation of results with intent to deceive; 1.2. Failure to acknowledge the contributions of collaborators; 1.3. Breach of confidentiality during the peer review process; 1.4. Retaliation or penalization of whistleblowers who report violations. 1.5. refusal to share data or methods when necessary for scientific verification. 1.6. misrepresentation of qualifications or scientific experience. CHAPTER VI AUTHORSHIP AND PUBLICATIONS Article 28 Authorship Criteria 1. Authorship of a scientific publication is granted only to individuals who have made a significant intellectual or practical contribution to the research.	neprihvatljivim uključuju: 1.1. pogrešno predstavljanje rezultata sa namerom obmane; 1.2. nepriznavanje doprinosa saradnika; 1.3. kršenje poverljivosti tokom procesa naučne recenzije; 1.4. odmazda ili kažnjavanje lica koja prijavljuju prekršaje (uzbunjivači); 1.5. odbijanje deljenja podataka ili metoda kada je to neophodno za naučnu verifikaciju. 1.6. pogrešno ili lažno predstavljanje kvalifikacija ili naučnog iskustva; POGLAVLJE VI AUTORITET I PUBLIKACIJE Član 28 Kriterijumi autorstva 1. Autorstvo u naučnoj publikaciji priznaje se samo pojedincima koji su dali značajan intelektualni ili praktičan doprinos istraživanju.
--	---	---

2. Autor konsiderohet ai që ka kontribuar në: 2.1.konceptimin ose dizajnimin e studimit; 2.2.mbledhjen, analizimin ose interpretimin e të dhënave; 2.3.hartimin ose rishikimin kritik të punimit; 2.4.miratimin përfundimtar të versionit që publikohet. 3. Asnjë person që plotëson këto kushte nuk mund të përjashtohet nga lista e autorëve. 4. Autorësia e nderit (“honorary authorship”) ose autorësia fiktive (“ghost authorship”) ndalohe. 5. Nuk mund të përfshihet si autor në një punim apo projekt shkencor që bëhet në ndërlidhje me AKSP - në një anëtar i stafit akademik apo tjetër, pa kontribut të vlefshëm. Neni 29 Renditja e autorëve 1. Renditja e autorëve duhet të pasqyrojë në mënyrë të drejtë kontributin e secilit në	2. An author is considered to be someone who has contributed to: 2.1. the conception or design of the study; 2.2. the collection, analysis, or interpretation of data; 2.3. the drafting or critical revision of the manuscript; 2.4. the final approval of the version to be published. 3. No person meeting these criteria may be excluded from the list of authors. 4. Honorary authorship or ghost authorship is prohibited. 5 No academic or other staff member affiliated with the KAPS may be included as an author on a scientific paper or project without a substantial contribution. Article 29 Order of Authors 1. The order of authors should fairly reflect the contribution of each individual to the	2. Autorom se smatra neko ko je doprineo: 2.1. koncepcija ili dizajn studije; 2.2. prikupljanje, analiza ili tumačenje podataka; 2.3. izrada ili kritički pregled rada; 2.4. konačno odobrenje verzije koja će biti objavljena. 3. Nijedna osoba koja ispunjava ove uslove ne može biti isključena sa spiska autora. 4. Počasno autorstvo ili autorstvo „fantom“ je zabranjeno. 5. Član akademskog ili drugog osoblja ne može biti uključen kao autor u naučni rad ili projekat koji se sprovodi u saradnji sa KAJB, bez vrednog doprinosa. Član 29 Rangiranje autora 1. Redosled autora treba da odražava pravedan doprinos svakog od njih
--	--	---

hulumtim. 2. Renditja e autorëve vendoset me marrëveshje të qartë midis bashkëpunëtorëve para dorëzimit të publikimit. 3. Në disiplinat ku praktikohet renditja alfabetike, kjo duhet të bëhet transparente përmes një shënimi në publikim. Neni 30 Falënderimet dhe njohja e kontributeve 1. Individët që kanë dhënë kontribut, por që nuk plotësojnë kriteret e autorësisë, theksohen në seksionin e falënderimeve. 2. Përfshirja në falënderime nuk mbart përgjegjësi për përmbajtjen e publikimit. 3. Mosnjohja e kontributit të individëve të tillë konsiderohet sjellje joetike. Neni 31 Praktikat e publikimit dhe vetë-plagjiatura 1. Publikimi i dyfishtë ndalohet dhe nënkupton paraqitjen e të njëjtit punim	research. 2. The order of authors shall be established through a clear agreement among collaborators prior to the submission of the publication. 3. In disciplines where alphabetical ordering is practiced, this must be made transparent through a statement in the publication. Article 30 Acknowledgments and Recognition of Contributions 1. Individuals who have contributed but do not meet the criteria for authorship shall be acknowledged in the acknowledgments section. 2. Inclusion in the acknowledgments does not imply responsibility for the content of the publication. 3. Failure to recognize the contributions of such individuals is considered unethical conduct. Article 31 Publication Practices and Self-Plagiarism 1. Duplicate publication is prohibited and refers to submitting the same scientific work	istraživanju. 2. Redosled autora se određuje jasnim dogovorom između saradnika pre podnošenja publikacije. 3. U disciplinama gde se primenjuje abecedni red, to treba da bude transparentno naznačeno napomenom u publikaciji. Član 30 Zahvalnice i priznanja doprinosa 1. Pojedinci koji su doprineli, ali ne ispunjavaju kriterijume za autorstvo, istaknuti su u odeljku za zahvalnice. 2. Uključivanje u zahvalnice ne podrazumeva odgovornost za sadržaj publikacije. 3. Nepriznavanje doprinosa takvih pojedinaca smatra se neetičkim ponašanjem. Član 31 Prakse objavljivanja i samoplagijat 1. Dvostruko objavljivanje je zabranjeno i podrazumeva podnošenje istog naučnog rada
--	--	---

shkencor në më shumë se një revistë ose botim pa deklaruar publikimin e mëparshëm. 2. Vetë-plagjiatura, që nënkupton ripërdorimin e punimeve të mëparshme të autorit si origjinale të reja, është e ndaluar. 3. Publikimi i tepërt, që nënkupton ndarjen artificiale të një hulumtimi në pjesë të vogla të paarsyeshme vetëm për të rritur numrin e botimeve, është i ndaluar. 4. Përrjashtimisht, publikimi i dytë është i pranueshëm kur: 4.1. bëhet në një gjuhë tjetër për një audiencë të ndryshme; 4.2. përmban përditësime të dukshme ose ndryshime të thelluara nga versioni i parë; 4.3. bëhet si raport i plotë pas një raporti paraprak, duke e deklaruar qartë botimin paraprak. 5. Çdo formë citimi të vetë punimeve të mëparshme duhet të jetë e arsyeshme dhe e nevojshme për të lidhur punimin aktual me hulumtimet e mëhershme të autorit; vetëcitimi i tepërt, me qëllim rritjen artificiale të numrit të citimeve, është i ndaluar.	to more than one journal or publication without declaring the prior publication. 2. Self-plagiarism, which entails reusing an author's previous works as if they were new original works, is forbidden. 3. "Salami slicing" or salami publication, defined as artificially dividing one research study into unjustifiably small parts solely to increase the number of publications, is prohibited. 4. Exceptionally, a second publication is acceptable when: 4.1. it is published in a different language for a distinct audience; 4.2. it contains significant updates or substantial modifications from the original version; 4.3. it is a full report following an earlier preliminary report, with clear declaration of the prior publication. 5. Any form of self-citation of previous works must be reasonable and necessary to connect the current work with the author's prior research; excessive self-citation aimed at artificially inflating citation counts is prohibited.	u više od jednog časopisa ili publikacija bez navođenja prethodne publikacije. 2. Samoplagijat, što znači ponovna upotreba prethodnih radova autora kao novih originala, je zabranjen. 3. Prekomerno objavljivanje, što znači veštačko deljenje istraživanja na male, nerazumne delove samo da bi se povećao broj publikacija, je zabranjeno. 4. Izuzetno, druga publikacija je prihvatljiva kada: 4.1. napisan je na drugom jeziku za drugu publiku; 4.2. sadrži značajna ažuriranja ili značajne izmene u odnosu na prvu verziju; 4.3. napisan je kao potpuni izveštaj nakon prethodnog izveštaja, jasno navodeći prethodnu publikaciju 5. Bilo koji oblik samocitiranja prethodnih radova mora biti razuman i neophodan da bi se aktuelni rad povezao sa prethodnim istraživanjem autora; prekomerno samocitiranje, sa ciljem veštačkog povećanja broja citata, je zabranjeno.
--	---	---

Neni 32 Vetëcitimi 1. Vetëcitimi lejohet vetëm kur është i arsyeshëm dhe i nevojshëm për të lidhur punimin aktual me hulumtimet e mëparshme të autorit. 2. Vetëcitimi i tepërt, me synim rritjen artificiale të numrit të citimeve ose ndikimin në indekset bibliometrike, është i ndaluar. 3. Përqindja e vetëcitimit nuk duhet të tejkalojë kufijtë e zakonshëm të pranuar nga praktikrat shkencore ndërkombëtare.	Article 32 Self-Citation 1. Self-citation is permitted only when it is reasonable and necessary to connect the current work with the author's previous research. 2. Excessive self-citation, aimed at artificially increasing the number of citations or influencing bibliometric indexes, is prohibited. 3. The proportion of self-citations should not exceed the customary limits accepted by international scientific practices.	Član 32 Samocitiranje 1. Samocitiranje je dozvoljeno samo kada je razumno i neophodno povezati aktuelni rad sa prethodnim istraživanjem autora. 2. Prekomerno samocitiranje, sa ciljem veštačkog povećanja broja citata ili uticaja na bibliometrijske indekse, je zabranjeno. 3. Procenat samocitiranja ne bi trebalo da prelazi uobičajene granice prihvaćene međunarodnom naučnom praksom.
Neni 33 Detyrimi për publikim dhe shpërndarje 1. Studiuesit kanë detyrimin moral dhe profesional që rezultatet e kërkimit të shpërndahen në mënyrë transparente dhe të aksesueshme për publikun dhe komunitetin shkencor. 2. Publikimet duhet të pasqyrojnë me saktësi rezultatet, duke shmangur çdo përzgjedhje selektive që mund të keqinterpretojë gjetjet. 3. Rezultatet negative apo të papritura duhet të publikohen kur kanë vlerë shkencore.	Article 33 Obligation to Publish and Disseminate 1. Researchers have a moral and professional obligation to disseminate research results transparently and in a manner accessible to the public and the scientific community. 2. Publications must accurately reflect the results, avoiding any selective reporting that could misrepresent the findings. 3. Negative or unexpected results should be published when they hold scientific value.	Član 33 Obaveza objavljivanja i distribucije 1. Istraživači imaju moralnu i profesionalnu obavezu da obezbede da se rezultati istraživanja objavljuju na transparentan i dostupan način javnosti i naučnoj zajednici. 2. Publikacije treba tačno da odražavaju rezultate, izbegavajući bilo kakvu selektivnu selekciju koja bi mogla pogrešno protumačiti nalaze 3. Negativni ili neočekivani rezultati treba da budu objavljeni kada imaju naučnu vrednost.

4. Në rastet kur publikimi bëhet në revista që nuk ofrojnë qasje të hapur, autorët duhet të ndjekin politikat e lejuara të botuesit për shpërndarjen e punimit. Neni 34 Akses i hapur dhe financuesit 1. Publikimet që rezultojnë nga financimet publike duhet të jenë të qasshme përmes politikave të qasjes së hapur (Open Access). 2. Financuesit e hulumtimit duhet të njihen qartë në çdo publikim. 3. Ndikimi i financuesve në përmbajtjen dhe interpretimin e rezultateve duhet të deklarohet.	4. In cases where publication occurs in journals that do not offer open access, authors must adhere to the publisher's permitted policies for disseminating the work. Article 34 Open Access and Funders 1. Publications resulting from public funding should be made accessible through open access policies. 2. Research funders must be clearly acknowledged in every publication. 3. Any influence of funders on the content and interpretation of results must be disclosed.	4. U slučajevima kada se objavljivanje vrši u časopisima koji ne nude otvoreni pristup, autori moraju da poštuju dozvoljene politike izdavača za distribuciju rada. Član 34 Otvoreni pristup i finansijeri 1. Publikacije koje su rezultat javnog finansiranja treba da budu dostupne putem politika otvorenog pristupa (Open Access). 2. Finansijeri istraživanja treba da budu jasno navedeni u svakoj publikaciji. 3. Treba navesti uticaj finansijera na sadržaj i tumačenje rezultata.
KAPITULLI VII FINANCIMI DHE TRANSPARENCA Neni 35 Deklarimi i burimeve të financimit 1. Çdo projekt hulumtues duhet të deklarojë qartë burimet e financimit dhe natyrën e mbështetjes së marrë (financiare, materiale ose logjistike). 2. Studiuesit janë të detyruar të tregojnë çdo lidhje financiare që mund të ndikojë në	CHAPTER VII FUNDING AND TRANSPARENCY Article 35 Declaration of Funding Sources 1. Every research project must clearly declare its funding sources and the nature of the support received (financial, material, or logistical). 2. Researchers are obligated to disclose any financial relationships that may affect the	POGLAVLJE VII FINANSIRANJE I TRANSPARENTNOST Član 35 Deklaracija o izvorima finansiranja 1. Svaki istraživački projekat mora jasno da deklarise izvore finansiranja i prirodu primljene podrške (finansijsku, materijalnu ili logističku). 2. Istraživači su dužni da otkriju sve finansijske veze koje mogu uticati na

pavarësinë e hulumtimit. 3. Mosdeklarimi i burimeve të financimit përbën shkelje të integritetit në hulumtim. Neni 36 Pavarësia e hulumtimit 1. Pavarësia akademike në zhvillimin dhe interpretimin e hulumtimit nuk duhet të cenohet nga interesat e financuesve. 2. Çdo marrëveshje financimi duhet të përmbajë klauzola që garantojnë lirinë akademike të studiuesve në interpretimin dhe publikimin e rezultateve. 3. Financuesit nuk kanë të drejtë të pengojnë publikimin e rezultateve, përveç rasteve kur hulumtimi lidhet me informacione të klasifikuara ose të mbrojtura me ligj.	independence of the research. 3. Failure to declare funding sources constitutes a breach of research integrity. Article 36 Independence of Research 1. Academic independence in the development and interpretation of research must not be compromised by the interests of funders. 2. Every funding agreement shall include clauses that guarantee the academic freedom of researchers in the interpretation and publication of results. 3. Funders do not have the right to obstruct the publication of results, except in cases where the research involves classified or legally protected information.	nezavisnost istraživanja. 3. Nedeklarisanje izvora finansiranja predstavlja kršenje integriteta istraživanja. Član 36 Nezavisnost istraživanja 1. Akademska nezavisnost u sprovođenju i tumačenju istraživanja ne sme biti ugrožena interesima finansijera. 2. Svaki sporazum o finansiranju treba da sadrži klauzule koje garantuju akademsku slobodu istraživača u tumačenju i objavljivanju rezultata. 3. Finansijeri nemaju pravo da spreče objavljivanje rezultata, osim u slučajevima kada se istraživanje odnosi na poverljive ili zakonom zaštićene informacije.
Neni 37 Konfliktet e interesit në financim 1. Çdo studiues ose njësi hulumtuese duhet të deklarojë konfliktet e mundshme të interesit që lidhen me financimin e hulumtimit. 2. Konflikt interesi ekziston kur financimi i një hulumtimi krijon presion për të arritur rezultate të caktuara në favor të financuesit.	Article 37 Conflicts of Interest in Funding 1. Every researcher or research unit must disclose any potential conflicts of interest related to the funding of the research. 2. A conflict of interest exists when the funding of research creates pressure to achieve certain results favorable to the funder.	Član 37 Sukob interesa u finansiranju 1. Svaki istraživač ili istraživačka jedinica mora da prijavi potencijalne sukobe interesa u vezi sa finansiranjem istraživanja. 2. Sukob interesa postoji kada finansiranje istraživanja stvara pritisak da se postignu određeni rezultati u korist finansijera.

3. Konfliktet e interesit duhet të dokumentohen dhe menaxhohen përmes marrëveshjeve të qarta dhe transparente. Neni 38 Raportimi financiar 1. Të gjitha fondet e dhëna për hulumtime shkencore në AKSP duhet të përdoren vetëm për qëllimet për të cilat janë alokuar dhe çdo shpenzim duhet të dokumentohet. 2. Përdorimi i fondeve i nënshtrohet rregullave të menaxhimit financiar të AKSP - së dhe legjislacionit në fuqi.	3. Conflicts of interest must be documented and managed through clear and transparent agreements. Article 38 Financial Reporting 1. All funds allocated for scientific research at the KAPS must be used exclusively for their designated purposes, and all expenditures must be properly documented. 2. The use of funds is subject to the KAPS financial management regulations and the applicable legislation.	3. Sukob interesa treba dokumentovati i upravljati jasnim i transparentnim sporazumima. Član 38 Finansijsko izveštavanje 1. Sva sredstva predviđena za naučna istraživanja u KAJB moraju se koristiti samo u svrhe za koje su dodeljena i svaki trošak mora biti dokumentovan. 2. Korišćenje sredstava podleže pravilima finansijskog upravljanja KAJB i važećim zakonskim propisima.
KAPITULLI VIII DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE Neni 39 Zbatimi i procedurave etike 1. Aspektet e procedurës për trajtimin e shkeljeve të parashikuara nga kjo Rregullore, kur ato kryhen nga stafi akademik, zbatohen në përputhje me Rregulloren për procedurat dhe masat etike për personelin akademik të AKSP-së. 2. Aspektet e procedurës për trajtimin e shkeljeve të parashikuara nga kjo Rregullore,	CHAPTER VIII FINAL PROVISIONS Article 39 Implementation of Ethical Procedures 1. The procedural aspects for addressing violations outlined in this Regulation, when committed by academic staff, shall be applied in accordance with the Regulation on Ethical Procedures and Measures for the Academic Personnel of the KAPS. 2. The procedural aspects for addressing violations outlined in this Regulation, when	POGLAVLJE VIII ZAVRŠNE ODREDBE Član 39 Sprovođenje etičkih procedura 1. Aspekti postupka za rešavanje prekršaja predviđenih ovim pravilnikom, kada ih počinu akademsko osoblje, sprovode se u skladu sa Pravilnikom o etičkim procedurama i merama za akademsko osoblje KAJB. 2. Aspekti postupka za rešavanje prekršaja predviđenih ovim pravilnikom, kada ih počinu

kur ato kryhen nga studentët/vijuesit, zbatohen në përputhje me Rregulloren për shkeljet, masat disiplinore si dhe procedurën disiplinore për vijuesit në AKSP-së. Neni 40 Zbatimi i dispozitave për të drejtat e autorit dhe pronësinë intelektuale Aspektet që lidhen me të drejtat e autorit dhe pronësinë intelektuale në kuadër të kërkimit shkencor zbatohen në përputhje me Rregulloren për të drejtat e autorit dhe pronësinë intelektuale në AKSP-së. Neni 41 Hyrja në fuqi Kjo rregullore hyn në fuqi shtatë (7) ditë pas nënshkrimit nga Drejtori i Përgjithshëm i AKSP-së. Shpend Shabani Ushtrues i detyrës së Drejtorit të Përgjithshëm të AKSP Vushtrri, 03.09.2025	committed by students/attendees, shall be applied in accordance with the Regulation on Violations, Disciplinary Measures, and the Disciplinary Procedure for Attendees at the KAPS. Article 40 Implementation of Provisions on Copyright and Intellectual Property Aspects related to copyright and intellectual property within the framework of scientific research shall be implemented in accordance with the Regulation on Copyright and Intellectual Property at the KAPS. Article 41 Entry into Force This Regulation shall enter into force seven (7) days after being signed by the General Director of the KAPS. Shpend Shabani Acting Director General of KAPS Vushtrri, 03.09.2025	studenti/polaznici, sprovode se u skladu sa Pravilnikom o prekršajima, disciplinskim merama i disciplinskom postupku za polaznike KAJB. Član 40 Sprovođenje odredbi o autorskim pravima i intelektualnoj svojini Aspekti vezani za autorska prava i intelektualnu svojinu u okviru naučnih istraživanja sprovode se u skladu sa Pravilnikom o autorskim pravima i intelektualnoj svojini u KAJB. Član 41 Stupanje na snagu Ova uredba stupa na snagu sedam (7) dana nakon potpisivanja od strane generalnog direktora KAJB-a. Shpend Shabani Vršilac dužnosti Generalnog Direktora KAJB-a Vučitrn, 03.09.2025
---	--	--